

Referat af 5. bestyrelsesmøde for Naturnationalpark Kompedal

*Mødet blev afholdt ved Naturstyrelsen Søhøjlandet i Silkeborg,
Vejlsovej 12, 8680 Silkeborg den 25. februar klokken 16.30 –
18.30.*

1. Mødets dagsorden

- Hvilke dyr og tilsyn
- Hegnslinje
- Biodiversitet
- Indgangsmuligheder
- Friluftsfaciliteter
- Proces
- Næste møde og eventuelt

2. Valg af dyr og tilsyn

- Der udsættes ikke-reproducerende heste
- Det bliver af racerne Exmoor eller Konik
- Der bliver tale om vallakker og/eller hopper
- Der udsættes ikke okser

Væsentlige argumenter for disse beslutninger:

- Naturnationalpark Kompedal indeholder næringsfattige, ensartede lysåbne arealer.
- Kvaliteten af føden vurderes at være lav
- Det er usikkert hvilken betydning krondyr har

- Heste er generelt bedre tilpasset næringsfattige og tørre arealer end okser.
- I takt med at andelen af lysåbne arealer stiger og naturnationalparken generelt kan byde på mere varieret føde vil man overveje om reproducerende heste og/eller okser kan introduceres.

Græsningstryk

I Naturnationalpark Kompedal er der omtrent 350 ha lysåbne arealer. Med et græsningstryk på omtrent 50 kg/ha kan fordelingen se sådan ud:

Art	Vægt per dyr (kg)	Vejledende bæreevne (antal individer)	Samlet vægt	Græsningstryk (kg/ha)
Hest	330	28	9240	26
Krondyr	100	80	8000	23
Dådyr	52	6	312	1
I alt			17552	50

Antal krondyr er en meget stor usikkerhed. Her er antallet anslået til 80, der således vurderes at finde alt deres føde indenfor det areal på 350 ha de deler med hestene.

Naturstyrelsen lægger op til, at der udsættes ca. 15 heste, svarende til et græsningstryk på omtrent 38 kg/ha.

Naturstyrelsen vurderer at et sådan græsningstryk udgør en forsigtig start, men at der samtidig er tale om så mange store dyr, at deres effekter på arealerne vil kunne registreres inden for få år.

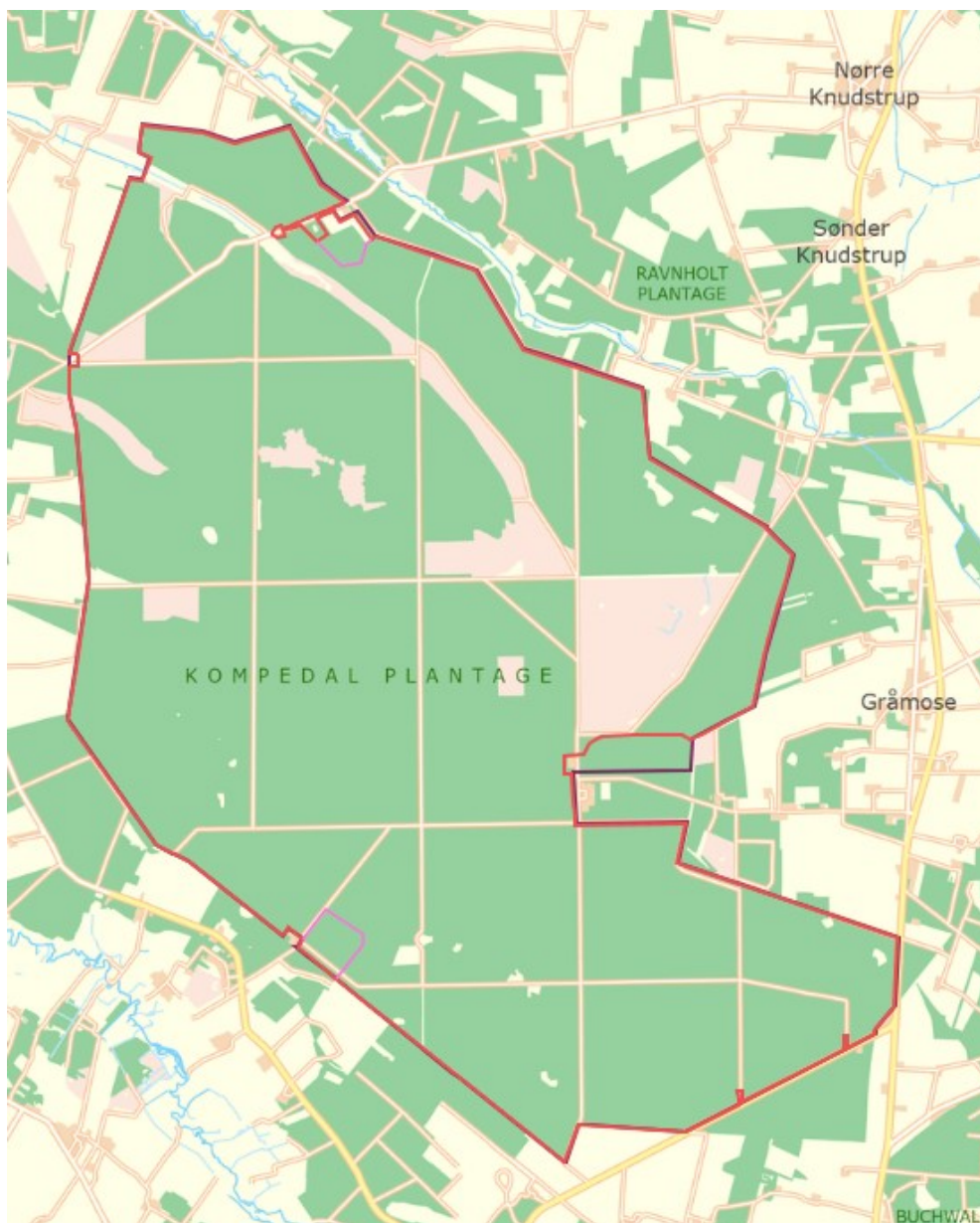
Tilsyn

- Det er hensigten, at tilsynet med de store planteædende pattedyr skal ske på bestandsniveau
- Intensivering af tilsyn i særlige situationer
- Der føres et proaktivt tilsyn
- Brug af teknologiske løsninger, herunder gps, drone, termisk udstyr
- Naturstyrelsen sikrer de rette faglige kompetencer
- Der tilknyttes rådgivende privatpraktiserende dyrlæger
- Dyrene håndteres så lidt som muligt
- Som udgangspunkt behandles dyrene ikke men tages ud eller aflives
- Etablering af fraegninger, herunder fanganlæg, der kan benyttes i situationer hvor dyrene håndteres
- Mulighed for støttefodring
- Udarbejdelse af forvaltningsplan
- Brug af velfærdsvurderingssystem, hvor huld, adfærd, vand og føde indgår. Fungerer både som arbejdsredskab og til dokumentation

3. Hegnslinje

- Det er politisk bestemt at hegnet i Naturnationalpark Kompedal skal være et lavt hegn.
- Med lavt hegn menes et hegn på omtrent 1 meters højde og med 2 strømførende tråde.
- Et hegn der holder store planteædere inde og lader øvrigt dyreliv passere

Figur 1 viser hegnslinje markeret med rød linje. Hegnslinjen er næsten sammenfaldende med naturnationalparkens afgrænsning. Mod nord og syd etableres to udslusningshegn, der benyttes ved håndtering af dyr.

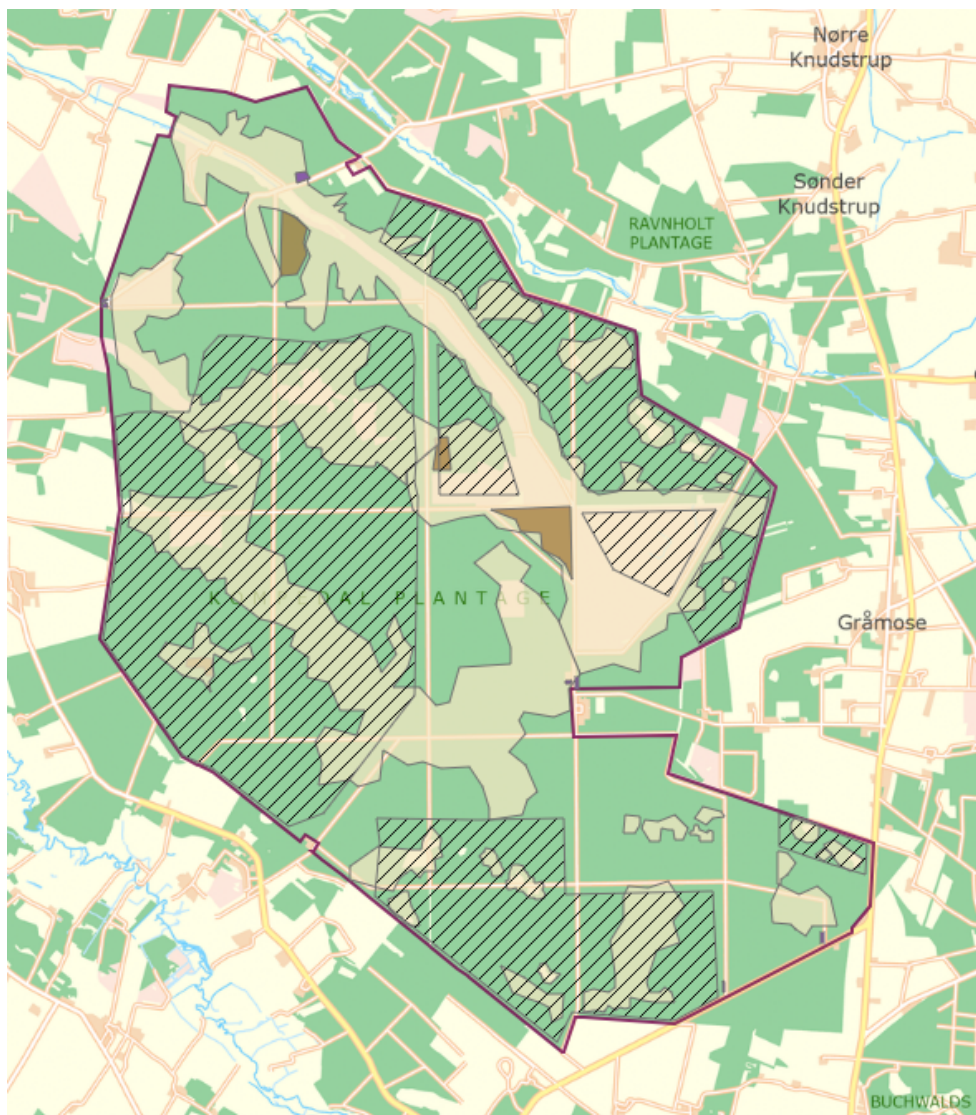
Figur 1. Rød linje viser hegnets placering. Smal lyserød linje mod nord og syd viser mindre udslusningshegn.

4. Biodiversitet

Væsentlige tiltag der gavner biodiversiteten:

- Store planteædere
- Omtrent 650 ha lysåbnes (på sigt er fordelingen omtrent 1600 ha skovpræget og 1000 ha overvejende lysåben natur)
- Udplantning af buske og træer
- Veteranisering
- Mindre hydrologiprojekt i Kompedalen
- Faunalommer

Der er en indfasningsperiode på 25 år, hvor der vil blive arbejdet med de forskellige tiltag

Figur 2. Stiplede områder viser faunalommer. Lys brun farve viser forslag til mere lysåben natur, grøn farve viser skovpræget bevoksning, mørk brun viser hvor der kan være fokus på afbrænding.

I faunalommerne vil der ikke blive etableret friluftsfaciliteter, men adgang er tilladt.

5. Indgangsmuligheder

Alle nuværende indgange bibeholdes.

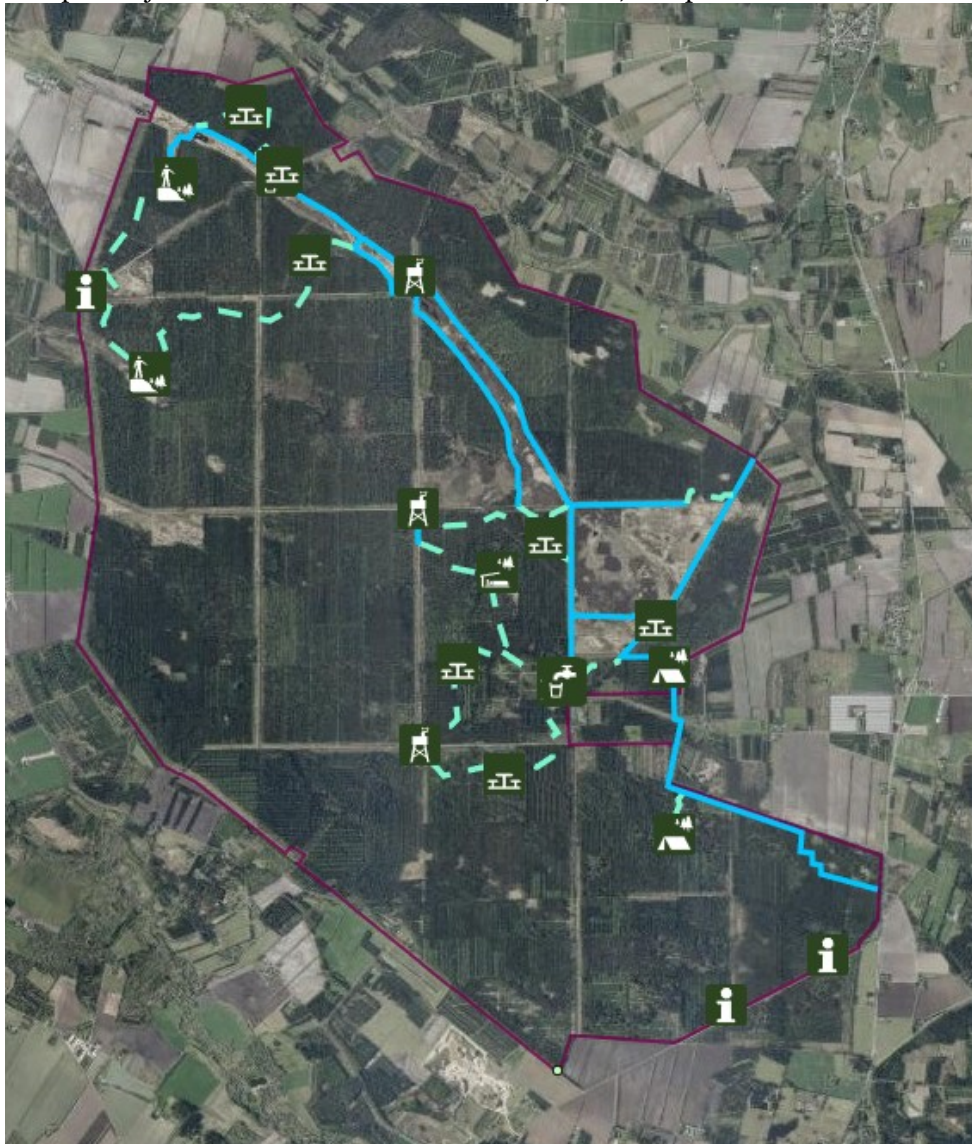
Figur 3 herunder viser indgange, der dækker over indgange til ryttere, gående, cyklister og arbejdskørsel samt færste ved Urhanevej.

Figur 3. Rød linje viser hegnets placering.

6. Friluftsfaciliteter

Hovedindgang placeres hvor tidligere skovfogedbolig lå lidt nord for Kompedallejren. Her vil der være information, toilet, madpakkehus med mere.

Figur 4. Blå linjer viser eksisterende stier der fastholdes. Stiplede linjer viser nye stier. De små diagrammer viser nye faciliteter.

Et væsentligt element er de tre tårne placeret på en akse lang Midtbrandlinien. Hvert tårn vil kunne nås ad korte vandreruter mens et længere rutesystem binder tårnene sammen.

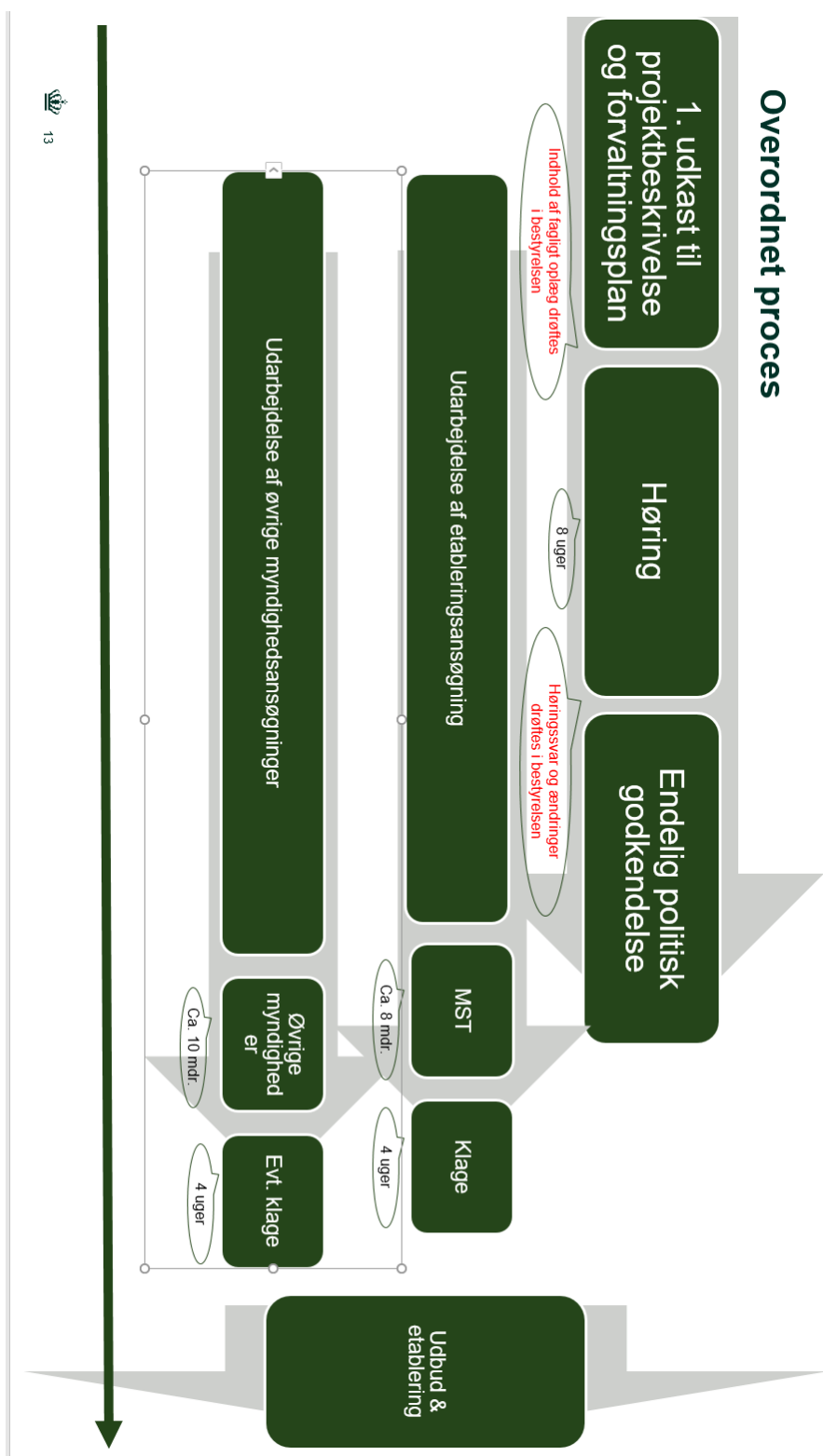
På mødet blev der drøftet mulig placering af shelters, bålhytte og madpakkehuse. Placering heraf afklares inden for de nærmeste uger.

Figur 5 viser et groft overslag af priser på friluftsfaciliteter, der dannede baggrund for en drøftelse af ønsker og muligheder.

Friluftsfaciliteter i NNP Komedal	Overslag
Hovedindgang ved tidligere Komedalhus	
Ny p-plads, 700 kvm grusbelægning á 300 kr.	210.000
Formidling	250.000
Stier	240.000
Borde-bænkesæt	40.000
Toiletbygning	250.000
Drikkevandspost	25.000
Urhanvej	
Formidling	100.000
Ny p-plads, 350 kvm grusbelægning á 300 kr.	105.000
Tilførsel af el og vand	150.000
Toiletbygning	250.000
Sti	140.000
Drikkevandspost	25.000
Borde-bænkesæt	15.000
Bjørnevej	
Formidling	25.000
Ny p-plads, 50 kvm grusbelægning á 300 kr.	15.000
Brandenburgervej	
Formidling	25.000
Ny p-plads, 50 kvm grusbelægning á 300 kr.	15.000
Tårne	2.000.000
Shelters	450.000
Bordebænkesæt/bænke fordelt i NNP	50.000
Madpakkehus	250.000
Mindre bænke eller tilsvarende fordelt i NNP	50.000
Rideruter	50.000
Formidling i NNP bort fra indgange	250.000
Primitiv teltplads	20.000
	5.000.000

Figur 5. Groft overslag af priser på friluftsfaciliteter.

7. Proces

Figur 6. Overordnet proces hvor det netop afholdte møde ligger lige før 1. udkast til projektbeskrivelse
 Figur 6 viser den overordnede proces fra det netop afholdte bestyrelsesmøde og til etablering af naturnationalparken.

Det første udkast til projektbeskrivelse, der er Naturstyrelsens faglige oplæg, færdiggøres de nærmeste uger, hvorefter beskrivelsen sendes til Naturstyrelsens direktion og departementet. Tilbage meldinger herfra drøftes med bestyrelsen inden projektbeskrivelsen sendes i 8 ugers høring. Efter høringen udarbejdes høringssvar og eventuelle forslag til ændringer drøftes med bestyrelsen.

1. Næste møde og eventuelt

Næste møde afholdes den 24. april 2025 ved Naturstyrelsen i Silkeborg. Der var størst tilslutning til at møder afholdes i Kompedallejren, men Kompedallejren er desværre ikke ledig den 24. april. Vi forsøger at lægge øvrige fremtidige møder i Kompedallejren.

Mødet der afholdes efter høringsperioden forventes at kunne afholdes i august 2025.

Der var forslag om "Naternationalparkens dag". Lad os drøfte hvad sådan en dag kunne indeholde på et af de næste møder.

Der blev spurgt om afholdelse af "tyttebærweekend" stadig vil være en mulighed når naternationalparken går i drift.

Som med andre aktiviteter vil der fremadrettet være gode muligheder for at fortsætte med disse selvom der er opsat hegn og der er udsat heste i naternationalparken. Det vil dog være oplagt at aktiviteten skal tilpasses de nye forhold. Vi drøfter muligheder på fremtidige møder.

Der blev spurgt om parasitbehandling af heste i forbindelse med at de sættes ud i naternationalparken.

Parasitter betragtes som en naturlig del af at leve et almindeligt hesteliv i en stor indhegning og heste bliver ikke automatisk behandlet for parasitter når de sættes ud i naternationalparkerne. Der vil blive foretaget en vurdering fra gang til gang i forbindelse med at dyr introduceres i naternationalparken.

Spørgsmålet kan tages op på næste møde.

Deltagere:

Bestyrelsesmedlem	Indstillet af
Ole Nielsen (formand)	
Pernille Ingemann	Danmarks Naturfredningsforening
Annie Pedersen	Dansk Ornitologisk Forening
Ann Toft Kristensen	Spejderne
Susanne Madsen	Danmarks Jægerforbund
Jan Nielsen	Dansk Orienteringsforbund
Jørgen Krog	Friluftsrådet
Bjørn Djupvik	Danmarks Vilde Natur
Marianne Gjørtz Hougaard	Museum Silkeborg
Niels Månsson	Kompedallejren
Charlotte Aaby	Foreningen Bevar De Danske Skove
Jan Pedersen	Dansk Polarhunde Klub
Preben Valbjørn	Thorning Skovløber Laug
Frits Vistisen	DGI

Afbud

Bestyrelsesmedlem	Indstillet af
Renee Kristensen	Dansk Ride Forbund
Jon Nygaard Rahr	Trailrunning Silkeborg
Stine Wraae Bach	Dansk Botanisk Forening
Lone Høgholt	Dansk Islandshesteforening
Rikke Agerskov	Danmarks Idrætsforbund
Rune Kristensen	Silkeborg Kommune